

OBRRTNIK

Glasillo Jugoslovanskega obrtništva Dravske banovine

Lastnik: Poverjenišvo za izdajo lista „Obrtnik“ (Lovro Pičman). Uprava: Ljubljana, Piriska ul. 15.
Naročnina znaša: za celo leto . . . 30.— Din
za pol leta . . . 15.—
posamezna številka . . . 1'50 "

V slogi in edinstvu
vsega Jugoslovanskega obrtništva
je uspeh!

Uredništvo: Ljubljana, Borštnikov trg 1. — Odgovorni urednik dipl. teh. A. Kunstler. — Rokopisov ne vračamo. — Nefrankiranih dopisov ne sprejemamo. — Oglase zaračunamo po ceniku. — Ponatis člankov dovoljen le z dovoljenjem uredništva.

Leto II.

Ljubljana, dne 15. januarja 1933.

Štev. 2.

Plebiscit za Obrtno zbornico

Povsod, kamor smo razposlali pole za pobiranje obrtniških podpisov, imamo 90% večino. To je dokaz, da je želja obrtništva, naj se obrtna gospodarska politika osamosvoji od vpliva trgovcev, industrijcev in neobrnitkov. V kraje, kamor naših pobiralnih pol še nismo poslali, naj se javijo in jih zahtevajo agilni obrtniki, ki so zmožni pojasniti pomen Obrtniških zbornic svojim tovarišem, kateri še ne vedo, zakaj se obrtniki borimo.

Nasprotna skupina pobira podpise na prazne pole in dobili smo naznanila, da se lovi nevedne obrtnike z lažnjivimi obljubami. Da se to ne bode več dogajalo povejte vsem, da so nabiralne pole našega pokreta žigosane z okroglim žigom društva Jugoslovanskih obrtnikov za dravsko banovino in ima vsaka pola napisano, da velja izjava za samostojno Obrtno zbornico.

Društvo jug. obrtnikov z. d. b.

Nove obrtne zbornice v Zagrebu, Osijeku, Banja-Luki, Sarajevu in Skoplju

Iz zadnjih listov glasila hrvatskega obrtništva „Obrtničkega Vjestnika“ smo posneli, da je definitivno rešeno vprašanje novih obrtnih zbornic v Zagrebu, Osijeku, Banja-Luki, Sarajevu in Skoplju poleg obstoječe obrtne zbornice v Beogradu ter je na ta način do sedaj že šest obrtnih zbornic v državi, katere predstavljajo veliko večino obrtništva v Jugoslaviji. Odrto vprašanje obrtnih zbornic je še v Ljubljani in v par drugih banovinah ter je upati, da bodo v doglednem času tudi ta mesta dobila svoje obrtne zbornice, obrtništvo pa v roke svoje vrhovne organizacije.

V Zagrebu je imenovan za predsednika prve obrtne zbornice g. Milan Ramušček, predsednik Saveza hrvatskih obrtnikov, vsesplošno spoštovani in poznani borec za obrtništvo v celi Jugoslaviji, kateremu najiskreneje čestitamo na tem veleodgovornem mestu ter smo prepričani, da bode g. Ramušček s svojim celokupnim odborom nadaljeval še v nadalje delo za dobiti vsega obrtništva, kakor do sedaj. Enako čestitamo vsem ostalim novoimenovanim predsednikom in njihovim upravam, tako v Osijeku, Banja-Luki, Sarajevu in Skoplju ter smelo trdimo, da je glavni led s tem prebit, obrtništvo v Jugoslaviji pa prihaja v drugo fazo. Vse nove do sedaj imenovane obrtne zbornice so nastopile službeno s svojim poslovanjem 1. januarja 1933, razen beogradske, katera deluje že od prvega početka. Vsem tovarišem, bratom v drugih banovinah pa naj bode omenjeno, da se radujemo i mi Slovenci ustanovitve njihovih lastnih obrtnih zbornic, kakor oni sami ter smo prepričani, da bodo njihovi uspehi tudi naši uspehi in upamo, da ne bo dolgo, da dobimo tudi v Ljubljani svojo obrtno zbornico.

Na tem mestu prinašamo nekaj objasnili za prve seje obrtne zbornice v Osijeku o sprejemu zborničnih statutov, kar mislimo, da bode tudi slovensko obrtništvo zanimalo.

Uredba o zbornicah dopušča večje število zborničnih zastopnikov obrtništva, kakor dosežanje skupne zbornice in sicer: za osiješko zbornico se je določilo 34 celokupnih odbornikov in sicer 16 iz Osijeka in 18 odbornikov iz ostalih srezov, ki pripadajo osiješki zbornici, tako da dobi vsak obrtniški srez svojega obrtniškega zastopnika v zbornici. Ostalih 16 odbornikov iz Osijeka pa najbrže predstavljajo eksekutivo za najnežje dele in sklepe kar omogoča hitro poslovanje.

Torej je že iz tega razvidno, da je samostojna obrtna zbornica mnogo boljše priporočljiva, ker se nežinirano sama vlada, ni podrejena nobenemu drugemu stanu in na ta način odpadejo tudi vse eventualne zapeljivosti od leve ali desne strani, ter strah pred močnejšim. Daje pa dobi tako obrtništvo iz vsakega sreza svo-

Društvo jugoslovanskih obrtnikov
za Dravsko banovino v Ljubljani

4. februarja
**Ples
v Kazini**
Ljubljana

Podruž. Društva jugosl. obrtnikov
za Dravsko banovino v Celju

1. februarja
**Obrtniški ples
v Narodnem domu**
Celje

Vabimo vse one, ki so dobre volje!

jega izvoljenega obrtniškega zastopnika, kateri lahko vedno kontrolira in stavi svoje predloge in zahteve, kar dosedaj po našem načinu v skupni zbornici ni bilo mogoče, ker je samo 16 zastopnikov in so bili iz nekaterih srezov po 2 ali 3 zastopani, ki pa mnogokrat še ti niso bili obrtniki, temveč gostilničarji. Iz ostalih srezov pa se je dogodilo, da iz treh ali več srezov niso imeli niti enega obrtniškega zastopnika v zbornici in ker obrtništvo ni imelo svojih zastopnikov v zbornici, tudi ni doseglo svojih pravic in zahtev. Tudi to je zelo dobro, ker je v

obrti zbornici iz sedeža zbornice predvideno celo do 16 zastopnikov, ter bi bilo na ta način lahko v Ljubljani 16 odbornikov in bi zastopali vse glavne stroke, kar je tudi zelo važnega pomena, da ne komandira samo ena oseba celokupnega obrtništva iz vseh strok, temveč je zastopano celokupno obrtništvo po strokah in tako se tudi z lahkoto odstranijo krivice, ki se store raznim do sedaj nezastopanim strokam.

O podrobnem bomo v prihodnji številki še poročali in kličemo: „Živela solidarnost jugoslovanskega obrtništva!“

Ustanovni občni zbor na Bledu

Ustanovni občni zbor društva jugoslovanskih obrtnikov, za dravsko banovino v Ljubljani podružnica na Bledu, se je vršil na praznik sv. treh kraljev, dne 6. januarja 1933 v Sokolskem domu. Udeležilo se ga je 80 članov podružnice, 5 zastopnikov društva iz Ljubljane, na čelu z g. predsednikom Pičmanom, več obrtnikov iz Jesenice z vodjem in preds. obrtništva g. Gogalom in drugi.

Občni zbor je otvoril tovariš g. Jan ob pol 4. uri popoldne, ter uvodoma pozdravil vse goste, prečital poslano pozdrave, ki jih je prejel za ustanovni občni zbor od podružnice v Celju, pripravljalega odbora za ustanovitev podružnic v Doljnem Logatcu in Laškem, dalje obrtniškega društva v Brežicah ter od tovarišev Ivana Bizjaka iz Krškega in Josipa Kaca iz Dravograda in g. Sinkovca iz Žirov.

Tovariš Jan je nato orisal potrebo in pomen, čemu ustanovljamo na Bledu novo organizacijo. Poudaril je, da imamo sicer obrtniki svoje zadruge, vendar pa v zadrugah ne moremo tako delovati, kakor je to mogoče v društvu, kjer smo združeni lahko vsi obrtniki iz enega kraja brez ozira na pripadnost k zadrugam, in kjer se iznašajo predlogi in sklepi svobodno, kar v zadrugah po obrtnem zakonu ni mogoče. Na kratko je tovariš Jan orisal načrt za delo v podružnici društva ter poudaril, da mora obrtništvo v gospodarskih vprašanjih, ki se tičejo njega sodočiti in, da ima vedno na mestih, kjer se odloča usoda obrtnika tudi prave obrtniške zastopnike. Predvsem je naglasil in pojasnil pomen obrtniških kreditnih zadrug potom Zanatske banke z gospodarskega poudarila obrtništva blejskega okoliša. Povedal je tudi, da je podružnica osnovala v svojem krogu godbeni odsek, v katerem že pridno vadi 12 mladih mojstrov-obrnitkov. Naloga društva je dejal,

mora biti vsestranska, ker hočemo gojiti z društvom kulturno in prosvetno delo, zato je dolžnost mladine iz našega obrtniškega naraščaja, da se izobrazuje, ker le v izobrazbi in napredku bomo obrtniški stan postavili zopet na ono stopnjo, ki mu pripada. Dotaknil se je sistema skupnih-kolektivnih zadrug in strokovnih, katere se namerava sedaj preustrojiti, poudaril je, da je mnogo zadrug, katere spe spanje pravičnega, med tem ko bi v kolektivnih uspevale njih stroke gotovo bolje kot pa sedaj.

Z ozirom na splošen napredek si moramo pomagati sami, slediti moramo v svojih delavnica duhu časa, gledati moramo, da smo konkurenčni, drugače umremo. Vse to moramo pa izdejskovati le na ta način, da se vsestransko izobrazujemo potom tečajev. Da bomo mogli to storiti, ter slediti času, si ustanovljamo lastno torišče-podružnico jugoslovanskih obrtnikov za dravsko banovino na Bledu; ter apeliramo na vse obrtnike, da pristopijo k našemu društvu. Za svoje uvodne besede je žel tovariš Jan toplo odobravanje.

Za tem je govoril tovariš predsednik Pičman, kateri se je zahvalil za pozdrave ter poudarjal in pohvalil strokovno in organizatorično naprednost Blejčanov. V naslednjem je izvajal:

Zadruge ne morejo onega nuditi in storiti kot prostovoljne organizacije, kakor imamo že dolgo skušnje s tem. Imamo sicer obrtna društva, ki pa životarijo le sama zase brez vseh zvez ter imajo zato tudi premalo uspehov.

Prav zato nimajo pomena samostojna društva, ker ni skupnosti, da se na merodajnih mestih upoštevajo želje obrtništva. Ponosen sem, da lahko prisostvujem ustanovitvi druge naše podružnice Blejske trdnjave, kateri slede v kratkem tudi druge širom naše banovine. Zagotovilo ima-

mo, da se bodo tudi samostojna društva našemu društvu priključila. Uverjen sem, je dejal, ko bi bili obrtniki vse države enotni, bi gotovo dosegli v obrtnem zakonu boljše uspehe za naš stan. Zato je naše zborovanje v Unionu sprejelo resolucijo, katera zahteva naj obrtništvo nastopa enotno in naj odloča večina.

Društvo jug. obrtnikov si je našlo kot svojo osnovno nalogo, nastopati enotno, da dosežemo uspehe, kot so jih dosegli drugi stanovi, ki so enotni in močni v vsej državi. Nas vežejo najiskrenejši stiki z srbskimi in hrvatskimi obrtniki in njihovimi voditelji. Za zastopanje društva smo si ustanovili naše glasilce „Obrtnik“, ki uspešno zastopa društveno delovanje. Ima najboljšo zvezo z drugimi obrtniški listi v državi, kakor z naročniki in dopisniki. Prepričan sem, da bomo uspeli, če bomo enotno organizirani. Priznali boste, da je skupen nastop obrtništva potreben. Sporočil je tudi pozdrave tovariša Sinkovca iz Žirov, ki jih je poslal društvu, da jih sporoči današnjemu zboru, z željo, da naj spremljajo društvo sreča in naj doseže v svojem delovanju mnogo uspehov.

Sledilo je čitanje pravil, ki so bila soglasno sprejeta.

Za tem je govoril predsednik obrtnega društva na Jesenicah g. Gogala ter poudaril pomen čim tesnejših stikov med obrtništvi. V Celju obstoji neka zveza, katera pa ni storila onega, kar je njena naloga. Dobili smo letno kvečjemu dva dopisa in to samo vabilo za občni zbor in opomin za članarino.

Delujejo prosti nam ter se nam čudijo, kako smo si upali ustanoviti društvo? Pozivam Vas, da greste s pridnostjo na delo in vam želim na današnji ustanovitvi veliko uspeha. Odborniki, ki boste izvoljeni se morate zavedati, da so to mesta za delo, in se Vas mora upoštevati, kakor upoštevamo svoj stan. Zatorej krepko, pošteno in stvarno na delo!

Sledile so volitve, pri katerih so bili soglasno izvoljeni sledeči:

Preds.: g. Matevž Jan, kovaški mojster, Bled; **podpreds.:** g. Jemc Franc, slikarski mojster, Bled; **odbor:** Medved J., kovač, Zapuže-Lesce, Kunstelj F., ključ. mojster, Bled, Rekar I., kolarski mojster, Gorje pri Bledu, Hafner M., žebjar, Kropa, Jeglič T., mizarstvo, Radovljica, Mulej J., krojač, Gorje pri Bledu.

Namestniki odbora: Potočnik A., mizar, Bled, Črnologar J., mizar, Bled, Vovk Andrej, č., Bled. **Nadzorstvo:** Stiplošek A., slikarski mojster, Bled, Štibil M., čevljar, Bled, Černe V., čevljar, Bled.

Članarina je bila določena sledeče: Vpisnina za redne in podporne člane 3.— Din, članarina letno za redne in podporne člane 12.— Din. Ustanovna enkrat za vselej 200.— Din.

Pri raznoterostih se je oglasil k besedi tovariš **Jernej Perdan**, čevljarski mojster in načelnik čevljarske zadruge v Ljubljani, ki je prisotne udeležence uvodoma pozdravil. Nato je povedal par prav dobrih nasvetov, kako naj obrtništvo izvojuje svojo samostojnost ter obrazložil navzočim zborovalcem, kdo so črvi obrtništva in kdo odnosi kaj je „Bač'a“ ter kako se morajo čevljarji zavarovati pred konkurenco istega. Omenil je vse napore, ki jih je imel, kot predstavnik čevljarjev v Ljubljani v borbi proti Bač'i. Besede tovariša Perdana so navzoči z odobravanjem vzeli na znanje.

Tovariš Ivan Gogala iz Jesenic je imel pri tej točki zelo stvoren govor ter predložil zborovalcem, kako se postopa z obrtništvi in njega voditelji, ki ne slede v slepo, kot nekateri hočejo. Iz svoje stroke (krojaške) je navedel par slučajev, ki jih je hotela zadruga izposlovati v prid članom, pa je naletela na gluha ušesa in nerazumevanje. Zato je potrebno, da se zavemo tega položaja, ker nas lahko čas prehiti. Nas, ki delamo za dobrobit obrtništva se stavljajo za vzgled, češ, da delamo na centralizmu zato, ker hočemo gospodariti na osnovi zakonov v prid obrtnikom. Radi tega povdarjam, da je v prostovoljnem glasovanju naš uspeh. Ko so zaščitili kmeta, se je zavzel za obrtniški stan samo eden poslanec Dravske banovine in sicer direktor Krejči, ki je dejal: **da je treba več pozornosti obrniti tudi obrtniške-mu stanu.**

Godi se nam le zato tako, ker smo povsod hlapci in to je dovolj dokazano, če se spomnimo samo na vse žrtve našega poštenega pokreta za obrtniško samostojnost.

Govor tovariša Gogale so zborovalci sprejeli s toplim odobravanjem.

Tovariš predsednik Pičman se je oglasil k besedi in dodal h besedam predgovornika še par dobro utemeljenih pojasnil o šušmarstvu in vplivu drugih gospodarskih panog na naš stan. Povdaril je, da je obrtniškim neuspehom v glavnem kriva neenotna organizacija. Dotaknil se je tudi prispevkov „Zbornice za TOL“ v Ljubljani, ki jih je ista obrtništva dala in številno dokazal, da ni bilo obrtništvo do leta 1928. deležno onih podpor, ki bi mu že preje pripadale z ozirom na njegov vplačani prispevek za vzdrževanje te inštitucije.

Zadnjih par let, ko trajajo od nas započeta borba, je pričela res zbornica obračati več pažnje obrtništvi, vendar se pa to ne da primerjati s

tem ako upoštevamo, da obstoji zbornica že nad 80 let.

Tovariš predsednik Jan je k temu povedal še zanimiv slučaj: tečaj avtogenskega varjenja in borbo, da se je isti vršil na Bledu in ne na Jesenicah.

Tovariš I. Mihelčič je pozdravil zbor v imenu poverjeništa lista „Obrtnik“ ter apeliral na navzoče za čim tesnejše sodelovanje pri listu in njega naročitev.

Tovariš predsednik Jan je prečital naslednjo resolucijo, ki je bila soglasno sprejeta:

Resolucija

sprejeta na ustanovnem občnem zboru društva Jugoslovanskih obrtnikov za Dravsko banovino v Ljubljani, podružnice na Bledu, ki se je vršil na praznik dne 6. januarja 1933. ob 2. uri popoldne v mali dvorani Sokolskega doma na Bledu ob zastopstvu delegatov Društva Jugoslovanskih obrtnikov za Dravsko banovino v Ljubljani, in 80 članov.

Vodstvu tega zbora odnosno novoizvoljenemu odboru se je pogala polnomoč, da sme zastopati obrtništvo svojega področja v smislu pokreta začetnega od Društva Jugoslovanskih obrtnikov za Dravsko banovino v Ljubljani, ter tako, da se obrtništvo osamosvoji v idealnih poštenih obrtniških ciljih.

Zato prosimo vse, katerim naslavljam to resolucijo in v katere imamo svoje zaupanje, da nam izvedejo naslednje predloge in sklepe tega zbora:

1. Šušmarstvo:

a) Za zaščito zakonito pridobljenih obrtnih pravic naj izda ministrstvo trgovine, obrti in industrije strogo naredbo, da smejo obrtne združbe enako vredno zastopati in soodločati z oblastvi pri zatiranju šušmarstva.

b) Naj se z naredbo odpravijo vsi paragrafi v O. Z., ki dovoljujejo v javnih samoupravnih delavnica izvrševati obrtniška dela in naj se prepove izdelovati obrtne izdelke doma onim potrošnikom, ki si z njimi služijo pridobitni podvržene dohodke.

c) Državna banovinska in samoupravne uprave naj pospešujejo delo, da s tem omogočijo delo brezposelnim, na drugi strani pa pomagajo zatirati šušmarstvo.

2. Obrtni zakon:

a) Združbena pravila naj se dopusti spremenjati tako, da bodo odgovarjala obrtništvi in njega zahtevam v posameznih srezih in strokah.

b) Pri izdelavi pravil in uredb naj se zasliši želje združb in njihovih načelstev.

3. Davek:

Davek na obrtniška dela naj se zniža na minimum. V davčnih komisijah naj bodo zastopani res pravi obrtniki, kateri naj si potrebne podatke preskrbijo direktno od obrtnika.

Za vse zaostale in ne plačane davke naj se obrtništvi dovoli če že ne popoln odpis vsaj odplačevanje v manjših obrokih.

4. Socialno zavarovanje:

Zavarovanje naj bo avtonomno po okrožnih odborih, srezih ali združbah. Upravo naj imajo v rokah pravi obrtniki, vsekakor pa je potrebno, da izdela zbornica osnutek zakona, ter ga priobči v strokovnih listih, v svrhu popolne izdelave.

Vse socialne dajatve obrtništva naj se omejijo na najmanjše prispevke, sedanje dajatve se morajo za znižati vsled težkih gospodarskih razmer, ki jih obrtnik danes preživlja. V ostalem se novoizvoljen odbor poblašča, da izvede vse navedene sklepe tako, kot se glase in naj se priključi resoluciji, ki je bila sprejeta na vsebanovinskem zboru v hotelu „Union“ dne 4. sept. 1932.

Novo izvoljenemu odboru se naroča, da sprejme sklepe iznese na merodajna mesta.

Zbor je sklenil pred zaključkom odposlati brzojavne pozdrave Milanu J. Stojanoviću, predsedniku Zanatske Komore v Beogradu in Milanu Ramuščaku, predsedniku Zanatske Komore v Zagrebu, kot vnetima borcevema srbskega in hrvatskega obrtništva za obrtniške pravice.

Ob 1/16 uri se je predsednik tovariš Jan zahvalil navzočim za lepo udeležbo ter zaključil stanovsko zborovanje in ustanovni občni zbor.

V nedeljo, dne 22. januarja 1933., ob 15. uri

OBČNI ZBOR

Obrtnega društva za srez Dravograd
v hotelu Korotan, Dravograd.

DNEVNI RED:

1. Poročilo funkcionarjev. 2. Davčne napovedi. 3. Ureditev za obrtniški praznik 19. marec 1933. 4. Vprašanje obrtniškega starostnega zavarovanja. 5. Splošna gospodarska vprašanja. 6. Društvena ureditev ali spremembe društvenih pravil. 7. Volitev novega odbora. 8. Slučajnosti.

Ker bode ta občni zbor najvažnejšega gospodarskega pomena, posebno pa še 2., 4. in 5. točka dnevnega reda, se prosijo, da nihče ne izostane. Vabi se tudi one, ki niso člani društva zaradi poduka davčnih napovedi.

Alojz Makovec,
tajnik.

Kac Josip,
predsednik.

Važno

Obrtniški sestanek v Laškem

Ker se opaža, da obrtništvo vplaga še vedno nepravilno sestavljene davčne napovedi, kar ima za posledico dostikrat previsoko odmerjenje davka, sklicuje na tej podlagi: Društvo jug. obrtnikov za Dravsko banovino, širši obrtniški sestanek za Laško in okolico, da se bode obrtništvo poučilo o pravilni sestavi davčne napovedi.

Sestanek se vrši dne 22. januarja 1933, ob 9. uri popoldne v prostorih gostilne Šket v Laškem, s sledečim dnevnim redom:

1. Pravilna sestava davčne napovedi za prihodnino. 2. Pobiranje šušmarstva. 3. Slučajnosti. Vabljeni so vsi obrtniki, da se tega sestanka v lastnem interesu udeležijo.

Z obrtniškim pozdravom!

Za pripravljalni odbor:

Arnuš Josip, tajnik. Perger Ivan, predsednik.

Berite!

KOLEDAR, izdan od društva jugoslovanskih obrtnikov za Dravsko banovino v Ljubljani je razposlan po vsej banovini na nam znana obrtniška imena. Kdor ga mogoče ne bode sprejel, naj ga pisмено naroči pri našem društvu v Ljubljani, Celju ali na Bledu.

One obrtnike, katerim smo pa že poslali koledarček, prosimo in smo trdno prepričani, da nas v našem stremljenju podpro in želimo, da nam koledarja, ki smo jim ga namenili, ter imeli s tem tudi stroške za odpremo, ne odklonijo, temveč nam nakažejo po priloženi položnici, ali pa kako drugače, 13.— Din, kateri znesek je direktno malenkostna protivrednost v sorazmerju z dragoceno vsebino koledarčka.

Ako pa koledarčka kljub temu ne marate in ne plačate, Vas lepo prosimo, da nam ga vrnete, ker bi drugače ne mogli drugega misliti, kakor da ste ga obdržali.

Sprejmite iskren obrtniški pozdrav

Društvo jug. obrtnikov za drav. ban.
v Ljubljani.

Ljubljana

Obrtniki se pritožujejo, da ne dobe v kavarinah in tako zvanih boljših restavracijah „OBRTNIKA“. Prosimo, da nam prijatelji našega lista sporoče naslove teh, da ga jim pošljemo, če ga že ne dobivajo. Upamo da to pomagalo.

Vsled obilice administrativnega dela namestnika Društva jugoslovanskih obrtnikov za Dravsko banovino v Ljubljani zaposliti možko moč v svoji pisarni, katera bi bila kot pomoč na razpolago nekaj ur dnevno. Osebe, ki imajo tozadeno prakso naj pošljejo pismene ponudbe na naslov: Ivan Mihelčič, Ljubljana, Borštnikov trg 1.

Koledar DJOZDB v boljši vezavi dobite tudi pri knjigovezu Matko Pogačnik-a, Ljubljana, Kongresni trg 12 in stane Din 16.— Ker ga imamo na razpolago samo še manjše število, je v vašem interesu, da si ga čimpreje nabavite.

Ključavničarji v Gradcu (Avstrija) zahtevajo, da smejo prodajati ključke in jih izdelovati samo ključavničarski obrtniki.

Jesenice

Združba krojačev in krojačic na Jesenicah sporoča:

I. Vrši se vajeniška preizkušnja za vse one vajence-ke, ki so prosti do 30. marca 1933, dne 22. I. 1933, ob 8. uri popoldan v posebni sobi gostilne Pernuš v Lescah. Vsi v tem roku oprošteni se imajo javiti pri zaupnikih odnosno načelstvu na Jesenicah.

II. Isti dan ob eni uri popoldan se vrši redna odborova seja istotam in prosimo, da se jo vsi p. n. odborniki in odbornice zanesljivo udeležijo.

III. Ob 3. uri popoldan se vrši v osnovni šoli v Lescah obvezen sestanek vsega članstva s sledečim dnevnim redom: 1. Poročilo načelnika o vseh važnih točkah obrtnega zakona. 2. Poročilo načelnika o davčni napovedi, ter razdelitev vzorca za ednotno napoved davka. 3. Poročilo podnačelnika o delovanju pripravljalnega odbora za nabavno zadrugo. 4. Razdelitev obrtnih listov, sprejetih od registracije. (Stroški za registracijo so Din 5.) 5. Slučajnosti!

Z ozirom na važnost dnevnega reda pričakujemo Vaše zanesljive udeležbe.

Načelstvo.

Jesenice

Gospode, ki raznašajo neresnične vesti, kako je prišel „Bač'a“ v našo državo in, kateri si laste pravico neomejenega in samolastnega pobiranja podpisov pri članih kolektivne zadruge na Jesenicah opozarjamo na takt spodobnosti in upoštevanja pravil resnice. — Naše čitatelje na Jesenicah prosimo, da pazijo na te gospode in njih neresnične govorice. Če to ne preneha takoj, pridemo drugič z imeni na dan. Pazite!

Pozabili ste, da smo Vas opozorili, da poravnate 30 Din za naročnino »Obrtnika«.

Za obrtne združbe

Do 9. septembra 1932. so morale vse obrtne zadruge vložiti svoja nova združbena pravila, kakor so jih sprejela na svojih občnih zborih. Od tega dne so tudi vse bivše zadruge po določilih (§ 344. obrtnega zakona na novo ustanovljene, zato bi morale imeti svoje ustanovne občne zbornice. Teh pa lansko leto ni bilo, kakor predpisuje zakon.

Letos morajo zadruge obdržati po § 371/5 in 6 O. Z. svoje redne letne združbene skupščine (občne zbornice), ter voli upravo (odboje).

Prosimo, da Zbornica te volitve objasni, kako naj se te vrše ter zakaj se občni zbori niso vršili lansko leto, kakor predpisujejo navedeni §§, ter dodatno še § 426/2 in § 442/1—3.

Delo vseh združb je vsled dvojnih zahtev popolnoma vstavljeno ali pa zmedeno, kar gotovo ni v procvit in korist obrtnemu stanu.

V Ljubljani se bode vršil tečaj za kolarsko risanje vozov in avto karoserij.

Obisk tečaja je dovoljen vsem kolarskim mojstrom in pomočnikom. Informacije dobite pri društvu jug. obrtnikov za drav. ban. v Ljubljani, Borštnikov trg 1.

Obvestite o tem one, ki nečitajo našega časopisa.

Zakaj?

Da si pribavi društvo jugoslovanskih obrtnikov za dravsko banovino v Ljubljani in tudi njene podružnice v Celju in Bledu potrebna denarna sredstva za svoje upravne stroške, so se odločili prirediti v svojih krajih ples, katerih čisti dohodek je namenjen za dobavo pisarniškega papirja, znamk, kolekov za vloge, pisalnih potrebščin, vzdrževanja pisarne in društvenega lokala, kurjave itd. Sklenili so šele po zaslišanju svojih članov, prirediti ta ples, katerega čisti dohodek je namenjen zgoraj navedenim svrham. Nadalje se je sklenilo na tej prireditvi nuditi vse pijače in jestvine v kolikor mogoče nizkih cenah, tako da ne bode nikdo ne ljubo prikrajšan za denar. Zavedamo se, da obrtniki nimamo sredstev za razmetavanje in nas bode vodilo pri nastavljanju cen vin, jstvin, likerjev, kave, klobas, hrenovk, šunke, slaščic, peciva, buteljke, piva, malinoveca, čaja, limonade, načelo: nizke cene, dobro blago in obrtniška roba. Ze itak prikupna dvorana Kasine in Narodnega doma bo lepo dekorirana in se bode počutil vsak obiskovalec tako udobno, kakor še nikjer na drugem plesu. Zbralo se bode na stotine obrtništva iz raznih krajev Slovenije in tu bode prilika, da se obrtniki spoznajo med seboj tudi v našem izven borbenem življenju.

Obrtniške ustvarjalne ideje bodo preskrbele vsakemu za zabavo in za vesela presenečenja v novih domislicah, kar pa za enkrat še ne bomo izdali. Najlepša dekoracija obrtniških plesov so pa lepe žene in dekleta, za katera se bodo prodajale duhteče rože.

Zapomnite si za sedaj samo datum 4. februar 1933. in ime Kazina v Ljubljani ter 1. februar Narodni dom v Celju. Povsod drugje zastopamo ločeno zbornico, tu smo pa za skupno zabavo pri nizkih cenah.

Obrtniški zbor v Trbovljah

Obrtno društvo v Trbovljah je na pobudo funkcionarjev TOI. priredilo v Trbovljah obrtniško zborovanje, da bi kolikor mogoče zabrisali poraz, ki ga je doživel pokret za skupno zbornico v tem kraju meseca decembra. Zbor se je skliceval z velikim pompom s programom gospodarskih obrtniških stanovskih vprašanj. Zborovanje je otvoril g. Rocin, gostilničar, ki je pozdravil g. dr. Svetina, zastopnika sreskega načelstva in zastopnike trgovske zbornice iz Ljubljane, zastopnike društva jugoslovanskih obrtnikov na čelu s predsednikom Pičmanom, katere je vabil z vabilom s svojim lastnim podpisom, ni nič omenil in jih očividno ni pozdravil, ker se je strogo držal g. dr. Pretnarja in Rebeka. Uvodoma je takoj povdaril, da ne bode dobil nikdo drugi besedo, kakor referenti od zbornice, pojasnila se bodo pa dajala na koncu zborovanja, če bode ostalo za to kaj časa. Povdarjal je, da nam bodo trije zbornični referentje poročali kaj nam je storiti za naše stanovsko zboljšanje in naj jih zvesto poslušamo.

G. Rebek je pozdravil navzoče v imenu zbornice TOI. in pravi, da so prišli, da čujete besedo tudi od tistih, ki smo Vaši predstavniki in da bode današnje zborovanje dokaz naših pravih želj. Nato prevzame besedo dr. Pretnar in pravi med drugim. Prišli smo, da nam poveste kaj hočete in da Vam mi ustrežemo. Med obrtništvom vlada skrajno pomanjkanje dela in denarja. Šele ko bode imel obrtnik delo se bode dalo govoriti o drugih izboljšanjih. Torej najprej rabite delo. Nek mariborski kovač je rekel na nekem zboru, da je vse delo zaostalo radi kmečkega moratorija, ker kmet nima kredita in, da se mora dati kmetu zopet kreditno možnost.

To je toraj pravi vzrok, da so izostala naročila. Nadalje je naša trgovska zbornica zahtevala na zahtevo vaših resolucij, naj se zahteva za kmečko obrtništvu samo 4% davčnega donosa in naj se po zunanjih znakih ne določa višine davka. Končno zahtevamo decentralizacijo dobav, da se udeleži licitacij lahko tudi obrtništvu. Napadel je Zanatsko banko, da ona zaračuna obresti po 13% kljub temu, da ima 19 milijonov denarja od države. (V vsem govoru je pozabil povedati, kaj je trgovska zbornica storila za odpravo teh nedostatkov, ki jih tako dobro poznajo.)

Prijavil se je k tej točki tudi g. Pičman, ki pa ni dobil besede.

Drugi govornik je bil g. Rebek. Obdeloval je znano vprašanje o obveznem obrtniškem zavarovanju. Pravi, da se bode mesečni obvezni prispevek obrtništvu sukal okoli 60—400 Din in da je treba da se organizira zavarovanje po banovinah. On si zamišlja, naj bi zadruge izvolile v tako obvezno banovinsko zavarovalnico 48 upravnikov obrtnikov. Na ta način bode potem vse izključno v obrtniških rokah. (Zakon pravi, dokler ne potrdi sklepov zadrug zbornica ali ban, ti sklepi niso veljavni.)

Nadalje pravi, da smo vsi obrtniki nerazdružljiva celota in je tudi ta iniciativa za to zavarovalnico izšla iz vrst TOI zbornice in šele mi smo to pokazali hrvatskim in srbskim obrtnikom. Zavarovanje se uživa od 60—65 leta naprej (kako bo z onimi, ki začno obrt samostojno izvrševati s 50 letom in onim, ki ga prične s 21 letom.)

Trgovska zbornica bode v kratkem razposlala povpraševalne pole na vse obrtnike in na te pole napišete Vaše gmotne razmere, da bomo napravili statistiko. Tako se bode videlo, kake možnosti plačila obstoje pri obrtnikih.

K tej točki se je prijavil g. dipl. teh. Kunstler, ki pa tudi ni dobil besede.

Naslednji govornik je bil g. Žabkar iz Celja. On pravi. Obrtni zakon je tako obširen, da bi rabil 5—6 dni, da bi Vam ga delno razumljivo raztolmačil in pojasnil. (Ko so bili povabljeni načelniki obrtnih zadrug na izjavo v TOI zbornico, če je ta zakon dober, so ga predelali z g. dr. Pretnerjem svoječasnno kar v nekaj urah, kar je gotovo rekord v naglem reševanju.) Nadalje pravi g. Žabkar. Obrtni zakon ima tudi veliko nedostatkov na sebi in treba ga bode polagoma izpopolnjevati. Nadalje navaja, da ima vsak obrtnik pravico po paragrafu 19tega zakona izvrševati poljuben trgovski obrat (specerijo, manufakturo), če je vodil svojo samostojno obrtno delavnico 3 leta.

Nato je dr. Pretnar pripovedoval več kot 1 uro zanimive dogodbe o šušmarjih in je tudi povedal, da v Srbiji, kjer imajo obrtniki obrtno zbornico nimajo Batove konkurence. Ker so obrtniki uvideli, da hoče s tem pripovedovanjem toliko zavleči zborovanje, da bode moral sreski zastopnik na vlak, so pričeli protestirati proti takemu izigravanju. Zahtevalo se je, naj se pristi k govoru tudi obrtnike, ker se je obrtništvu vabilo pod pretezo, da bode iznesli svoje težnje. Nekdo je tudi omenil, da trboveljska občina sama odjemale obrtnikom delo. Predsedujoči je hotel zaključiti zborovanje v čemer se je pa pre naglil, ker se še ni sprejela od zborničnih zastopnikov spisana resolucija. Svoj zaključek zbora popravil in pravi: „Sedaj bomo pa sprejeli resolucijo.“ Obrtniki so zahtevali, da se jo prebere in da v preučitev. Sledilo je čitanje resolucije, v kateri je bila skrita zaupnica TOI. zbornice. Po prečitanju zahteva g. Škoberne v imenu vseh zborovalcev, naj se zaupnica briše iz resolucije, nakar se bode šele glasovalo, če ne bode obrtniki stavili še kakih drugih zahtev. Dr. Pretnar, Rebek in Žabkar so svečano zatrdili, da v resoluciji ni izrečene nikjer zaupnice in je tako izpadel sledeči del stavka: „pri čemur ga bo podpiralo zaupanje obrtništvu z ozirom na nje (gospodarskega predstavništva TOI. zbornice) doseganje delo.“ (Poročilo v Slov. Narodu z dne 9./I. 1933. ne odgovarja resnici.) Kljub temu, da je hotel g. Rozin preprečiti govor Malgaju, je ta iznesel svoje zahteve k resoluciji, ter pozival onega, ki ga je denunciral pri oblastih radi izmišljenih dogodkov, da se javi in dokaže svoje trditve. Ker se denuncijant ni javil, ga javno imenuje „šufta“. Nadalje pravi tudi, da obrtnik ne more naznaniti šušmarja, ker ga čaka na vseh koncih maščevanje in da mora biti za skupne zbornice, ker ga veže sklep zadruge, kateri je načelnik.

G. predsednik pripravljalnega odbora d. j. o. z. d. b. v Trbovljah Suntujs je iznesel več stvarnih predlogov in dodatkov k resoluciji, kateri so se naknadno na zahtevo unesli.

Pri glasovanju je bila resolucija sprejeta. Koliko jih je glasovalo se ne ve, ker je bilo to napravljeno s tako ekspresno naglico, da se niti približno ni dalo presoditi, kdo je za in kdo je proti. Glasovanje je vodil g. Rozin.

Na splošno zahtevo je dobil besedo g. Pičman, ki je pozdravil vse navzoče v imenu društva jug. obrtnikov za dravsko banovino v Ljubljani ter izvajal sledeče.

Slišali smo danes od gospodov predgovornikov mnogo lepega in resničnega, toda po večini je vse slišano že zelo staro, ter hodi obrt-

ništvo isto poslušati na razna obrtniška zborovanja že deset in desetletja. Toda slišali nismo od gospodov predgovornikov nič, kako vse to, kar so poročali izboljšati in doseči uspehe. Nič nam ne pomaga veliko govorenja in celourna pridigovanja, kajti obrtniku je treba dejanske pomoči in ne besed. Vsi vemo, da je gospodarski položaj obrtnika neznošen. Proti šušmarstvu se delajo ovadbe, pritožbe, resolucije, toda od vsega tega obrtništvu nima nobenih koristi.

O vsem tem smo od govornikov mnogo slišali, nismo pa slišali, kako temu od pomoči. Vsi preje omenjeni nedostatkbi se v veliki meri odpravili s ceninimi krediti obrtništvu. Toda sama neosnovana kritika napram Zanatski banki, kakor jo je izvajal g. dr. Pretnar obrtništvu ne bo pomagala, ker je neupravičena, kakor jo je govornik izvajal. Pomoč je mogoča, toda na drug način in to Vam tudi lahko povem kako. Gospodje, kateri na široko kriče, da jim je obrtništvu tako pri srcu in, da mu bočejo pomagati, naj svoje težke tisočake, stotisočake in morda tudi milijone, katere imajo naložene v raznih hranilnicah in bankah, in od katerih obrtništvu ni deležno nič, naj oni nalože pod ugodnimi pogoji svoj denar v Zanatsko banko. Enako naj skušajo, da naj se težki tisočaki, vplačani po obrtništvu v Okrožnem uradu za zavarovanje delavcev, katerih razpoložljiv kapital se nalaga v razne banke in hranilnice, naloži v Zanatsko banko. Morda bi se lahko tudi iz zbornice kaj položilo in še od marsikje drugje, kjer je obrtniški denar, kar bi predstavljalo težke milijone in tako bi se lahko obrtništvu dejansko pomagalo, ne pa samo frazarilo na raznih zborovanjih, prav resnično stanje pa prikrivalo. Prepričan sem, če bi to gospodje, ki se tolčejo na prsa, da so obrtništvu naklonjeni, tudi dejansko tako delali, in obrtništvu bi ne bilo danes v tako težkem položaju, kakor je.

Zavračam trditve g. predgovornika dr. Pretnarja, ki se sklicuje na neke postavke v novem obrtnem zakonu, češ da so temu krivi naši tovariši tam dol, toda jaz trdim ravno obratno. Marsikaj, ki ni ugodno so v veliki meri krivi naši gospodje. Zavračam tudi trditve, da so vse, kar je dobrega, naredili gospodje v Ljubljani, kar je pa slabega pa tam doli. Trdim pa, da bi bilo marsikaj bolje, če bi v tem pogledu ne bilo ovir ravno od gospodov pri nas doma. Mnogokrat se pokaže tako, da, ko je bilo treba rešiti eno najbolj pereče gospodarsko vprašanje, za katero je naredilo predlog Društvo jugoslovanskih obrtnikov za dravsko banovino v Ljubljani, se odgovori, naj vsak sam uredi, kakor ve in zna.

Od gospodov, katere ste danes poslušali, bi bila dolžnost, ker so se Vam na tem mestu hvallili, da delajo za zblizanje vsega obrtništvu in to ne samo v Sloveniji, ampak v celi državi. Sedaj delajo ravno obratno, zato da obrtništvu ja ne pride do skupnosti. Resnica pa je, da bo obrtništvu zaželjene uspehe doseglo le takrat, kadar bo združeno v vsej državi in le to bo prava gospodarska obrtniška skupnost, kjer nam druge panoge ne bodo mogle več škodovati.

Govornik je žel spontano odobravanje za svoja izvajanja ter se je videlo, da je ogromna večina obrtništvu iz Trbovelj in okolice za osamosvojitve obrtništvu od trgovske zbornice in za samostojno Obrtno zbornico.

Iz Žirov

V „Obrtnem Vestniku“ št. 47—48 v članku „Bodimo stvarni“ stavi ta list žirovske obrtnike za vzgled, ker so za skupno zbornico. Naj kot bivši načelnik pojasnim tukajšnje razmere, v katerih živimo, potem bode vsakemu položaj jasen.

Žirovski obrtniki smo bili prostovoljno organizirani pri zadruzi rokodelcev v Idriji in smo l. 1907. izvolili načelnika v Zireh. To je dalo tudi povod, da se je nato ustanovila l. 1908. druga rokodelskih in dopustnih obrtov v Zireh.

Po vojni se je ustanovila še posebna zadruza gostilničarjev in mesarjev ter je bil l. 1929. na zadružni seji stavljen predlog, da bi bilo potrebno ustanoviti tudi strokovno čevljarstvo zadruzo v Zireh, ker je število čevljarjev v tej okolici zelo veliko. Na občnem zboru dne 21. IV. 1929. je bilo tudi res ustanovljeno pripravljalno delo za ustanovitev čevljarstva zadruge.

Dne 3., 4. in 5. VI. 1929. je priredila Zbornica za TOI. v Ljubljani tečaj za zadružne funkcionarje, katerega sem tudi jaz obiskoval. Takratni tajnik tukajšnje strokovne čevljarstva zadruge je pa hotel, da bo vodil tajniške posle obeh zadrug, vendar sem pa potem sreskega načelstva in moje sposobnosti izposloval, da sem do ustanovitve samostojne zadruge vodil posle tudi za čevljarje. To se mi je zdelo radi ohranitve reda v knjigah zelo potrebno in na mestu.

Opominjan od krajevnega sreskega načelstva v Logatcu sem nastopil proti ustanovitvi strokovne čevljarstva zadruge. Napravil sem dva dopisa proti ustanovitvi, oziroma cepitvi kolektivne zadruge. Enega na zbornico za TOI. drugega pa na takratno Zvezo obrtnih zadrug v Ljubljani. Zbornica mi je odgovorila, da se bo

moja želja upoštevala, Zveza mi je pa odgovorila, da ne more biti proti ustanavljanju novih zadrug. Moje dopisovanje s prikritim nasprotnim sem končal takrat, ko je načelnik Zveze prišel v Žiri na občni zbor strokovne čevljarke za druge in pokazal svoje odkrite karte. Takrat sem šele spregledal prikrito igro. Ker se ni Zveza udeležila našega občnega zbora dne 9. III. 1930, na katero je bila vabljena, je zahtevala obrtniška zadruga soglasno odstop od Zveze, v kateri je bila naša zadruga udeležena. Meseca oktobra istega leta smo nato od Zveze izstopili in navedli sledeče razloge. V proračunu za l. 1929. je bilo od Zveze zahtevano za članarino Din 300.—, katere sem v redu poslal kot zadrugi prispevek koncem decembra 1929. Nato pa nas je Zveza ponovno tirjala prvič še za Din 600.—, nadalje je pa narasla terjatev kar na Din 1200.—. Jaz sem vztrajal in trdil, da naša zadruga Zvezi na podlagi knjig in sklepov občnega zbora ni nič dolžna in da tega ne plačamo. Tudi v zapisniku občnega zbora z dne 31. V. 1931., kjer je popisana vsa zgodovina tukajšnjega obrtniškega gibanja je poudarjeno, da Zvezi žirovci niso nič dolžni. Toda dne 2. VI. 1931. sem bil pozvan k sreskemu načelnstvu in tam se mi je reklo, da moramo plačati. Vsled tega sem šel dne 8. VI. 1931. v Ljubljano k takratnemu načelniku Zveze obrtnih zadrug. Pokazal sem mu dve blagajniški knjigi in dokazal, da na podlagi knjig nismo nič dolžni in on mi je to tudi potrdil. Da pa po kačem dobro voljo priti resnici do dna, sem pustil za garancijo v rokah takratnega načelnika tri priredne delnice Zanatske banke v vrednosti Din 600.—. Načelnik me je nato obvestil, da naj mu napišem pismo, da odstopim delnice Zvezi. Pisma pa, da odstopam delnice Zvezi ali g. Rebeču, nisem nikdar napisal, kljub temu pa delnice še nismo dobili nazaj, kje so sedaj te delnice, mi pa ni znano in pravijo, da so se zgubile.

Decembra 1931. so dobile zadruga od sreskega načelnstva nalog naj se izvede revizijo zadrug. Poslal sem jim natančen opis inventarja, koliko in kakšne knjige imamo in, koliko je premoženja ter točen prepis moje blagajniške knjige od 9. III. do 12. XII. 1931. Po reviziji sem sklical sejo za dan 20. XII. 1931. in sem prečital zapisnik občnega zbora ter poročal, da sem dobil pohvalo od zbornice in tudi razložil navozim, kaj sem moral poročati na krajevno sresko načelnstvo.

Dne 24. VII. 1932. je bil tu občni zbor kolektivne zadruga, katerega se je udeležil prvič tudi zastopnik trgovske zbornice iz Ljubljane. Na občnem zboru je bila udeležba zelo mala. Pri točki „volitve“ me pokliče nekdo, da naj grem malo ven na nek razgovor. Ko pridem nazaj se mi je reklo, da sem bil med tem časom ko sem se mudil zunaj postavljen na zadnje odborniško mesto. To je bilo izigralna politika in nova metoda, ki se je prinesla iz Ljubljane. Na predlog zastopnika zbornice sem nato prevzel mesto podpredsednika. Dokazoval sem in stojim še vedno na stališču, da se je pod prejšnjim načelnstvom direktno podpiralo šušmarstvo in, naj se to odpravi pravici na ljubo.

En primer tega je tudi ta. L. 1927. je tu umrla neka trgovka, katere je pekla kruh. Njena naslednica je hotela tudi dobiti pekovsko obrt, temu se je pa protivil tukajšnji pekovski mojster in vzel za to obrambo svojih pravic odvetnika, pa je vseeno propadel. K temu je pripomogel takratni zadrugi načelnik, ki je dal pobirati pri prebivalcih podpise, da je res potreba v našem kraju pekovsko obrtovovališče, katero naj opravlja neupravičen izvrševalec obrta. Dokaz temu je dopis trgovske zbornice v Ljubljani z dne 27. XII. 1927. št. 13099, katerega sem dobil privatno v roke. V septembru 1932. sem izročil knjige kolektivne zadruga v pregled zastopniku trgovske zbornice, kateri se je nahajal tu na občnem zboru strokovne čevljarke zadruga. Iste ima sedaj v rokah tisti, kateri stavi žirovske obrtnike za zgled in naj ji pregleda skupaj z obrtništvom, da bode ono videlo, da se je delalo pošteno, in bode tudi razvidelo, kje je vzrok za izvolitev novega predsednika.

Glas med obrtništvom se širi, da je dobila tukajšnja strokovna čevljarke zadruga kar naenkrat pred zborom Din 10.000, odkod in zakaj mi ni znano. To je res zanimivo. Tudi to je zanimivo, da sedaj zbirajo podpise od obrtnikov, naj pripadajo še nadalje k trgovski zbornici, in ne k samostojni obrtni zbornici, kjer bi bili obrtniki sami gospodarji čez svojo obrtno gospodarsko politiko.

Davčna prijava

Davčna uprava za Ljubljano je izdala poziv za vložitev davčnih prijav glede dohodka od podjetij, obratov in samostojnih poklicev za pridobitno, davka na poslovni promet za davčno leto 1933.

Vsa podjetja, obrati odnosno vse osebe, ki se bavijo s samostalnimi poklicem, morajo v času od 1. I. 1933 do vštetelega 30. I. 1933 vložiti pri pristojni davčni upravi prijave o dohodku in poslovnem prometu leta 1932.

Prijavo za pridobitno je posebej vložiti za vsak objekt (obrat) kakor tudi za vsako vrsto posla, n. pr., če ima obrtnik centralo in filijalko, mora vložiti prijavo za vsako posebej. Če se krojač n. pr. hkrati bavi tudi s prodajo izgotovljenih oblek mora vložiti prijavo za dohodek iz krojaškega obrta in posebej še za dohodek iz prodaje izgotovljenih oblek.

Prijavo morajo vložiti tudi one osebe, ki so po členu 46 zakona o neposrednih davkih oproščene plačevanja tega davka (mala hišna obrt), obrati težkih invalidov itd.).

Prijavo izpolni in vložiti:

1. lastnik obrata ali podjetja odnosno oseba, za čigar račun se obrat vodi;
2. v primeru zakupa — zakupnik;
3. za nedoletne — njihovi roditelji ali varuhi;
4. za mase, njihovi zastopniki.

Prijavo vložiti lahko tudi druga oseba, če se izkaže s specialnim ali generalnim pooblastilom davčnega zavezanca.

Prijava naj se izpolni v vseh razpredelkih po vrsti, kakor slede v obrazcu, kar najbolj jasno in detajlirano. Ker je predmet obdačbe enoletni čisti dohodek, ki se je dosegel v preteklem poslovnem letu, se priporoča davčnim zavezancem, da ta dohodek v svojo lastno korist točno prijavijo. Za enoleten dohodek se smatra kosmati dohodek po odbitku izdatkov, ki so potrebni za vršitev podjetja, obrti ali poklica. Izdatki, ki niso v stvarni zvezi z obratom, marveč služijo za vzdrževanje davčnega zavezanca, njegove obitelji ali drugih oseb, se ne smejo odbiti od kosmatega dohodka.

V interesu davčnih zavezancev samih je, da prilože prijavi potrebne dokaze, posebno začetni in končni inventar, odnosno račun bilance in dobička, korespondence in slično, če vodijo trgovske knjige, potem potrdila državnih in samoupravnih oblasti, bank itd., s katerimi morejo verjetno dokazati točnost prijavljenih podatkov.

Obrtniki naj se v prijavi izjavijo, da se hkrati bavijo s prodajo gotovega nabavljenega blaga, če obratujejo s stroji na pogon in koliko pomočnikov zaposlujejo v obratu.

Podjetniki, ki delajo na akord, morajo tudi to navesti v prijavi. Prijava se mora oddati osebno ali pa po pošti oni občini ali davčni upravi, na katere teritoriju se obrat nahaja. Kdor ne vložiti prijave v roku, ki je določen s tem pozivom, plača kot kazen 3% od osnovnega davka in ako prijave ne vložiti niti na pismeni poziv v nadaljnjem roku 8 dni, pa 10% od osnovnega davka.

Vložitelju prijave se potrdi prejem prijave.

Končno se vse pridobitni zavezane moške osebe opozarjajo, da morajo po členu 6 zakona o davku na oženjene moške osebe v svoji prijavi za pridobitno navesti rojstno leto, da-li so oženi, udovci brez otrok odnosno ločeni in če vzdržujejo ženo in zakonske otroke.

Družabniki poedinih podjetij morajo razen tega navesti, v kolikor so zavezani davku na oženjene moške osebe, s katerim deležem so udeleženi na podjetju.

Obrazi davčnih prijav za pridobitno in davek na poslovni promet (knjižgaši in navšalisti) se dobijo pri davčni upravi, za ceno 1 Din komad.

Iz popotne torbe

Rogaška Slatina.

Popotniki, ki hodijo po svetu na okrog, vidijo in slišijo vse, bodisi vesele ali pa žalostne novice. Tako sem zašel neki dan na večer v Rogaško Slatino. Stopim kot nepoznani tujec-obrtnik v neko gostilno, ter se vsedem tja v kot k mizi.

Premišljujoč, osamljen pri svoji mizi, na razne obrtne doživljam, katere sem preživel v preteklem letu, so mi nehote prišli na misel razni prepri ločenih in skupnih zbornic. Globoko zatopljen v te misli, kar naenkrat zaslišim pri sosednji mizi od dobro razpoloženih ljudi, ki so tamkaj sedeli (to so mogli biti obrtniki) pogovor od obrtne zbornice. Obrtnem vso mojo pozornost, ne da bi me bili opazili na njih pogovor in ni mi bilo žal. Imel sem priliko poslušati vesele ljudi obrtnike, in sem slišal, da so tamkajšnji obrtniki poprej enkrat bili za skupno zbornico, da pa so kot taki zvesti za skupno zbornico pisali neko prošnjo v Ljubljano na zbornico za TOI., da bi si radi ustanovili knjižnico in, da so jo nameravali za novo leto, kot novoletno darilo odpreti, pa žalibog, namesto, da bi dobili podporo, pa še niti odgovora ni bilo na prošnjo. Tudi ne na neko drugo zbornično obljubo, katere bi morala biti že preje poravnana, se jim ni rešila. Vrhu vsega tega za Novo leto niti „Obrtnega Vestnika“ niso dobili, da bi jim vsaj ž njim Novo leto voščili, čeravno niso dobili obljubljenega, in končno, da so ločenci imeli prav, ko so vztrajali na svojem stališču za ločeno zbornico.

G. urednik toliko za sedaj, v prihodnje pa malo več, ker imam v moji potniški torbi še dosti pripravljenega gradiva. Ko mi ga bode zmanjkalo, se bom podal pa zopet tja, mogoče najdem in slišim zopet kaj novega za „Obrtnika“. Samostojnež.

Rokodelci v Berlinu

1. Boj obrtništvu je usmerjen v to, obrtništvu zagotoviti stalen del od državnega gospodarstva, to se reče, gotova dela, ki se oddajajo od države, pritečejo v vsej državi samo obrtnikom. Izdeluje se načrt, katera dela so, ki jih lahko izvrši rokodelce.
2. Zahteva se, da se briga država samo za izpolnjevanje zakonov, delajo naj pa le privatna podjetja (ukinitev vseh državnih delavnic).
3. Država naj se ne umešava v določanje cen obrtnega dela in izdelkov.
4. Naj ne ostane samo pri obljubah, da se odpravi režijske delavnice.
5. Prispevki za Obrtne zadruga so previsoki, ravno tako davki in bolniško zavarovanje.
6. Vajeniška doba naj bode določena doba za učenje stroke in vzgojo, ne pa, da mora biti vajenec plačan, ker tudi v šolah ne plačujejo šole svojih učencev.
7. Zahteva se obrtno ministrstvo in lastnega obrtnega ministra.

Položnico za poravnavo naročnine lista »Obrtnik« ste založili. Poiščite jo takoj in nakažite Din 30.— še danes, da zopet ne pozabite.

Vsebanovinski obrtniški zbor

Konkurenca in šušmarstvo.

Govori dipl. teh. Kunstler A.

(Nadaljevanje.)

1. „Obrtne zadruga“ so odločilna in zadnja instanca za lokalno zatiranje šušmarstva. „Obrtne zbornice“ pa vodijo kontrolo nad njenim poslovanjem.

2. Borze dela ne smejo pošiljati obrtnih pomočnikov drugemu delodajalcu, kakor takemu, ki ima isto stroko, kakor brezposelni delavec.

3. Državne, mestne in vse druge javne oblasti morajo pod kaznijo zahtevati, da se njih uslužbenci in nastavljenici v svojem prostem času ne udajajo šušmarstvu.

4. Pomočniki, kateri šušmarijo v svojem prostem času na svoj račun se morajo kaznovati z odtegnitvijo plače v prid revnim obrtniškim vdovam.

5. Vse naročnike, kateri naročajo delo pri šušmarjih se mora kaznovati, ker so ravno oni glavni krivci, kateri so dali povod za kršenje zakona po šušmarju.

6. One mojstre, kateri krijejo šušmarje s svojim obrtniškim imenom se mora občutno kaznovati.

7. Vsakemu šušmarju se mora zapleniti orodje, s katerim dela neupravičeno stroko.

8. Vsak obrtnik mora imeti od zadruga izdano žepno legitimacijo, s katero se izkaže pri prevzemu dela, da je upravičen to delo od naročnika prevzeti.

9. Časopisje bi se moralo s svojim vplivom postaviti na stran upravičenih z zakonom dovoljenih obrtnikov in pomagati zatreti razpaseno šušmarstvo.

Ko bode odpravljeno šušmarstvo in ko bode vsak obrtnik rabil in propagiral samo domače in obrtniško blago in ko bode v naših delavnicah zaposleni sami domači delavci in državljani, takrat se bode povrnila zopet doba obrtniškega blagostanja. Delajmo vsi v tem smislu, saj se gre za naš lasten dobrobit. Ne konkurirajmo si po nepotrebnem, bodimo složni in imeli bomo uspeh.

S tem zaključujem in želim, da bi se te točke upoštevale na merodajnih mestih, ter Vam ključem — Živeli obrtniki in Obrtniška zbornica!

Vse točke so bile soglasno sprejete. Naslednji govornik je bil g. Reicher iz Maribora in izjava sledeče:

Apeliram na današnjem velikem obrtniškem zboru, da nastopamo složno za odpravo šušmarstva, ki nam upravičenim obrtnikom odvzema možnost obstanka. V sledečem Vam bom razložil neurejene razmere, ki vladajo v Mariboru.

V Mariboru se nahaja Drž. moška kaznilnica, katere je počela, posebno v povojnih letih izvrševati v svojem delokrogu razna obrtniška dela kakor: krojaška, mizarska, čevljarška, slikarska, tapetniška, knjigovezniška in zidarska, a to ne samo za lastno potrebo, temveč za vsakogar, ki se z enakim naročilom zateče v kaznilnico.

Iz predvojnih navadnih in priprostih delavnic se je razvila Drž. moška kaznilnica v Mariboru v pravcato industrijo, čimur dokaz so predpisi „Uredbe Ministrstva pravde o organizaciji, uporabljanju in plačevanju delovne moči v kazenskih in drugih zavodih z dne 18. januarja 1930, št. 5295, kateri govorijo po večini le o industrijalizaciji kazenskih zavodov. Te predpise so kaznilnice, posebno ona v Mariboru v polni meri izvedle.

Dalje prihodnjic.